

liian heikko mieheksi hänen mielestään.

Ilmari päätti ensi sunnuntain aikana yrittää viedä tuolta lurjukselta süssu, "ottaa omansa pois." kuten hän sanoi erälle ystävälleen. Ja nyt oli jo perjantai.

Illalla laskeutui Ilmari väsyneenä levolle, mutta unta hän ei saanut silmiinsä. Hän mietti, miksi tuollaisia työläisiä vielä voi olla. Miksi eivät työläisraukat rupea ymmärtämään asemaansa? Miksi osa heistä vielä tukee tätä mädäntynyttä talousjärjestelmää, näkemättä lainkaan tässä mittaan varjopuolia? Eivätkö he vieläkin ole kyllin tämän järjestelmän epäkohdista kärsineet, vai pitäisikö heidän vielä enempi kärsiä? Koska nukkuvat raataja-miljoonat heräävät, ottaen vallan käsiinsä, vai heräävätkö koskaan? Nämä kysymykset ristitillivät nuorukaisen selussa vastausta etsien, mutta kaikki tyhjää, tyhjää..... Tylsän tyhjyyden lohduton kumahtelu vaan kaikui hänen tyhjässä rinnassaan.

Viimeiseen kysymykseen, heräävätkö koskaa? jyrähti hänen selussaan hänen tulevaisuususkonsa antama ääni: varmasti, mutta siihen voi mennä joku aika.

Maailma kiemurtelee nyt jo uuden ajan synnytyksissä. Mutta tämä tuska on vaikea ja kauhea. Työnorjien tietämättömyydestä johtuu, että se tulee vaatimaan äärettömän paljon kärsimyksiä, äärettömän paljon verta. Mutta varmasti se onnistuu, vaikka uhreja vaatii. Uuden ajan aurinko nousee silloin sitä kirkkaampana. — Tällä lohdutti Ilmari itseään.

Mutta se tyttö, tummine silmineen. Miksi hän ottaa kiinni tuollaista rentua, vai onko hän niin hyvä silmäkääntäjä, että saa työntökomman hyvää itsestään? Rakastaako tyttö häntä? Vai onko heidän suhteessaan suuresti tottakaan? Nämä kysymykset päilyivät hänen mielestään. Pian se nähdään, sanoi Ilmari itseksensä ja hypäsi ylös sängystään. Hän katsoi kelloaan: se oli 12, siis sydänyö. Hän puki päälleen, varasi terävän puikon takkinsa taskuun ja läksi pimeään. Oli Suomen synekki syksyinen yö, viluinen vilma tunki läpi luiden ja ytimien. Metsän puut viluissaan jäisinä kallisivat ikäänkuin varoittaen nuorukaista, mutta syksyisten mustien pilvien raosta pilkisti uusikuo rohkaisevasti esiin.

Varpailtaan lähestyi Ilmari työntö asuntoa. Hän tiesi missä tyttö uniuui untaan ootaen — ketä? Vaikka oli sellainen ilta, parjantai-ilta, jolloin ei ahkerinkaan poika lähde, ajatteli Ilmari, että jos tuo lurjus on siellä? Hän ajatteli, että en lahtarin edellä lähde ja puristi lujasti puikon kou-raansa. Nyt hän oli jo aivan ikkunan alla.

Siinä hän hetkisen kuunteli. Ei hiiskausta. Hän kurkisti sisäin. Lusin läpi ei näkynyt mitään pimeässä. Hän päätti nyt kerta kaikkiaan saada asiat selville hinnalla millä hyvänsä. Siinä mielessä koputti Ilmari lasiin ja istui portaille odottamaan.

Hetken kuluttua ovi aukui ja tyttö seisoi siinä Ilmarin edessä yöpuvussaan, alhaalla ei siis ollut siellä. Ilmari astui työntö kamarin ja pani lamppuun valkean. Sitten istui hän sängyn laidalle ja sieppasi tytön viereensä istumaan kyäsen tältä: Koska Kalle on ollut viimeksi täällä?"

Tyttö katsoi tummilla silmillään jotka, muistuttaen espanjalaisten ja muiden etelän kuuman auringon lapsien silmiä, loistivat kuin mustat tähdet, Ilmarin silmiin ja Ilmari työntö ihmeellisen hellän rehellisestä katseesta huomasi, että hän puhui totta, vastatessaan:

"Yhden ainoan kerran, silloin kun hän naapuriin ilmaantui keuhkilla, on hän ollut täällä. Sen jälkeen on hän ollut joka viikon vieras kolsemassa tuolla ulkona, mutta tänne

ei ikinä tuo kurja olo enään astu. Eikä hän silloinkaan ollut puolta tuntia enempää aikaa, sillä kun huomasi mikä hän on miehiään, oli hänen lähdeävä. Kerran hän siitä vimmolissaan huutikin minulle, että 'joka tänne minun jälestäni astuu, saa puikon sydämeensä minulta.' Koko suhteeni hänen kanssaan on ollut siinä kaikki ja kaikki muu on asiatoita parjausta. — Sinua olen odottanut siitä hetkestä, kun ensi kerran tapasimme. Miksi et ole tullut ennen? Tiesithän kuinka sinua kaipaavan, sinä ainoa, jota rakastan."

Tuossa se nyt siis oli, mietti Ilmari sanoessaan tytölle sen tarkoituksen, jota varten hän oli lähtenyt ja läksi:

"Pistäköön nyt tuo verikoira minua puukolla."

Hyvillään meni Ilmari kotiinsa. Hän pääsi nyt varmuuteen siitä, että tyttö oli hänen. Hän oli onnistunut tytön suhteeseen, mutta mitä toisi vielä tulevaisuus tullessaan?

Sunnuntai-iltaan oli tanssit metsäkuulmalla eräässä torpassa. Suojeluskuntalaisia tuli sinne suuri joukko, Kalle mukana, mellastamaan. He särkivät torpan ikkunat ja pontikkapullojen kanssa riehuivat saaden pakokauhun aikaan. — Täällä olivat myöskin se pitkä nuorukainen ja Ilmari työntönsä kanssa. Ilmari lähti työntönsä luokse jo ennen pakokauhun alkamista.

"Valkoinen veli" Kalle menetti nenänsä pakokauhun pahimmillaan raivotessa, ihmisjoukkojes vyöryessä maantietä pitkin "sankarien" aseittensa kanssa riehuessa seassa. Nenä oli lyöty tukevalla nyrkillä mäsäksi.....

Lyöjän arvasi ainoastaan Ilmari. Ankarista tutkimuksista huolimatta pysyi asia salaisuutena.

Salaisuudessa ihaili Ilmari Ahon Pekan urotyötä. Hänenkään ei tarvinnut olla tuon inhottavan olion kanssa enää työssä, vaan sai hän Pekan toverikseen Valkoisessa Suomessa, jossa kaikki oikeudet ovat omistavalla luokalla, mutta jossa kaikki velvoitukset sitä tarkemmin ovat säilytetty alempiin luokkien hartioille, täytyy rehellisen työläisen välistä kärsiä vierellään verentahrimaa lahtaria, jonka leipähuolet myös ahdistavat toisten työläisten tavoin kapitalismin grottemylyihin raatamaan. Näin kävi Ilmarinkin. Hänenkin täytyi kärsiä työtoverinaan Kallea, joka Pekan sanojen mukaan oli lahtari, työmies ja poliisi samalla kertaa. Pekalta saamansa iskun johdosta Kalle lähti maailmalle, eikä hänestä sen jälkeen kuultu mitään.

Pekka Aho lähti myöskin Pohjo-laan suurille tukki- ja sahatyöaloille. Ilmarille sanoi hän lähtessään, että nyt omistat tummat silmät, jotka olet lahtareilta valloittanut, johon Ilmari vastasi: "Toveri, sinun avulla."

Kun Ilmari tämän kertoi työlleensä, suuteli tämä häntä tuliseesti ja sanoi hymyillen viehkeästi: "En ole ikään ollut lahtarin oma, sillä köyhän sydäimestä löytää jotain kaunista; siellä löytää todellista kauneuden kaipua ja kaikki sovitavaa rakkautta, joka on parempaa, kuin rikkaalten raha ja heidän sitä suojelevat lahtari-pukunsa kivääreineen. Vaistomaisesti sydämeni sykki kaikelle kurjuudelle jo ennenkuin sosialismista mitään tiesinkään."

Kului joitakin viikkoja. Suurista lakoista Pohjolan sahoilla kertoivat viestit, Ilmarinkin kotikyliään tuotiin ruumis sieltä..... Pekka Aho siinä paareilla lepäsi käsi voimakkaasti nyrkissä vieläkin, ikäänkuin tahtoen vielä kuollessaankin uhmaten jyrähtää: "Kirota lahtarit!" Sillä työnuhrina hän ei kuollut, vaan rinnassa, tuossa rehellisessä, leveässä työmiehen rinnassa oli syvä, mustaksi hyytyneen veren ympäröimä browningin kuulan reikä, jonka oli muuan musta "sankari" ampanut lakonrikkurina ollessaan. Ja — kun Pekka oli

vain halpa lakkolainen, siis laiska roisto, punikki, ei ihminen, vaan koiraakin halvempi työmies, niin käveli ampuja vapaana ihmisenä, herraskaisten — ja herrasnaisten — ihallemana, sillä olihan hän "autannut yhteiskuntaa" toimimalla lakonrikkurina ja "säilyttänyt yhteiskuntaa" kulkiessaan ennen Aunukset ja Viroit Suomen "vapauden" taistelusta puhumattakaan ja ampuessaan nyt rehellisen työmiehen, joka oli ryhtynyt lakkoon sen vuoksi, että saisi työntönsä palkan, jolla voisi edes elää; muuta hän ei pyytänytäkään.

Seisoessaan työntönsä kanssa ystävänsä ruumiin ääressä, vapisi Ilmari hänen lausuaan:

"Voi jäseniä jäykistävä isänmaani, roistojen paratiisi, valkoinen Suomi! Voi valkoista mättää, joka vielä XX-lII vuosikadalla vuotaa ryvettään kaiken! Sinäkin Pekka, ystäväni ja työtoverini kaaduit pelkurin, mustan salamurhaajan kuulasta, sillä nyrkkejäsi kammoi verihurta, koska ampu. Olit ystävä yksi vihityistä, sydänveresi kalliin vuodatit työväen asian eteen. Mutta sinun polkujasi me seuraamme mahal maksan. Roh-lut kostaan. Ja kerran on köyhälläkin oikeus, on köyhälläkin valta ja silloin..... veljien veri huutaa maasta kostoa, kostoa....."

Viimeisiä sanoja lausuaan Ilmari vaistomaisesti puristi vieressään seisovaa tyttöä, jonka silmät, nuo tummat iloiset silmät olivat kyynelten kostuttamat.

"Vannotaan mekin tässä ystävämmä, lahtarien ruhjoman ruumiin ääressä kallis valo: köyhällistön kalliin vapausaateen edestä vaikka kuolemaan."

Näin lausui Ilmari työntö tarttuessa hänen käteensä ja sanoessa: "Niin olkoon!"

Tähdet tuikkivat. On tulipalopakka-nen..... Ilmari päätti työntönsä kanssa istuttaa tulipunaisen ruusun Pekan haudalle heti talven routien maasta lähdeyttä hänen aatteensa muistolle.

Ilmari työntönsä kanssa lämpöisessä kamarissa nukkui..... Unen ruitinat- tor on heitä talvaallisen suutelon kestäessä, taikasauvallaan kosketta-nut antaa heidän hetkeksi unohtaa tämän nurinkurisen yhteiskunnan kaikki epätasaisuudet.....

Fergus,

Yleinen mielipide

Marxilaisuutta useinkin tulkitaan väärin, mikäli kysymykseen tulee materialistisen siveysopin noudattaminen. Tunnustetaan olevan sosialistia, marxilaisia, mutta kuitenkin noudatetaan kautskylaisuutta ja porvarillisen siveysopin muotoja kaikessa luonnottomuudessaan. Sanoin luonnottomuudessaan, sillä siksi muodostuu kantilaisuus käytännöllisessä elämässä nykyisen riistojärjestelmän aikana. Eikä se toisin voisi ollakaan kapitalismin vallitessa. Vaikeaksi käy noudattaa sääntöä: "rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi" ja "tee hyvää niille, jotka sinua vainoovat ja vahingoittavat." Joka päivä näemme, ettei porvaristo itsekään, joka yllämainittuja frauseja käyttää ja yrittää esittää siveysoppia, noudata sääntöjään, vaikka se porvaristolle olisi enemmän mahdollista. Sen kun ei tarvitse olla sidottu leipähuoliin, kuten työväestö.

Elpää ole niinollen kummeksittavaa, jos työväestö onkin "siveetöntä" ja "moraalitonta", kuten pappien ja teokopyhien kristittyjen samanparret kuuluvat, jos nimittäin työväestö noudattaa yleistä siveyttä käytännöllisessä elämässä yhtä kehnosti — tai lähimainkaan — kuin porvaristo itse.

Yleinen mielipide on kantilaisuuden puolustaja ja kapitalistisissa maissa vastustavalla kannalla sosialistiseen siveysoppiin nähden, kuten luonnollista, samoin kuin yleinen, individualistinen, mielipide vastustaa materialistisen mailmankatsomuksen suosintaa.

Mutta siellä, missä työväestö on jo jonkun verran "vapautta", kuuluen yleensä järjestyneen työväen ystäviin, on se kuitenkin nähtävissä, että sekin yleensä käytännöllisessä elämässä noudattaa yleistä mielipidettä, siis vastaan on taistelevinaan.

Esimerkiksi: kuinka paljon sosialistinen väestö on jo vapautunut uskonnon kahleista, sen näkee siitä, kun vasta siellä ja täällä joku nuori pari uskolttaa solmia avioliiton ilman papillisia seremooneja. Ja vasta joku perhe uskaltaa jättää lapsensa "kastamiseen", nimenannon, omaksi tehtäväkseen. Vasta joku uskalkoo uskaltaa viimeiseen lepoon saattaa rakkaimpansa ilman kirkon miehen pomoloimista.

Olen usein ollut näkemässä, kuinka se ja se puoluetoveri ja toveritar on antautunut pappien pakinoille yllämainittujen tehtävien suorituksessa.

Ja miksi?

Yleinen mielipide on voimakas ja sitä vastaan niin harvat uskaltavat nousta. Onko sellainen mukautuminen sosialismin voittoon viemistä? Niin — onko? Oikaamme vähänkin rehellisiä ja tunnustakaamme, että huonoja olemme marxian opin tunnustajia, jos emme edes pysty irtautumaan porvarillisen siveysopin vaikutuspiiristä. Miten koskaan voimme olla vallankumouksellisia, kun emme aktiivisesti missään muodossa yrittäkään toteuttaa. Olemme sitä niinollen vain sanoissa — suurissa sanoissa!

Kuinkahan olisi tieteitten laita, kuinka keksintöjen, jos eivät jotkut vuosituhansien aikaa olisi uskaltaneet uneksia uutta, parempaa, vanhan ja tennetun tilalle. Mutta ei ainoastaan uneksia ja haaveilla, mutta toimia ja taistella aatteensa puolesta, niiden toteuttamiseksi.

Esimerkiksi: Arnold Bressias, jonka paavi hirtätti 1155. Juhana Huss, jonka Kostnitsin kirkolliskokous tuomitsi poltettavaksi 1415.

Latimer ja Riddle, Giardano Bruno y. m. entisen ajan ajattelijat, joista historia kertoo.

Sosialisml, marxilaisuus, se on niin suurta ja poikkeavaa vanhasta, jotta alettumme sitä todenteolla tutkimaan, niin selviää meille, kuinka paljon muutoksia se tulee tekemään meissä, jos se saa meihin vaikuttaa todellisenä ja tieteellisenä aatteena näköpiirimme laajentamiseksi, yhteiskunnallisen elämän ymmärtämiseksi. Se näyttäisi meille laikesta todellisessa alustomudessaan nykyisen siveetömyyden ja moraalittomuuden ja paljastaa syyt siihen.

E. Upari,

Kunniatervehdys!

Tee kunniaa!

se viesti veljestunnon nyt köyhällistökortteleista kajahtaa. Te ihmisraatteen aatelioimat joukot, nyt idän sankareille tekkää kunniaa!

He nousivat

yön kurjuussyvänteistä, uus' ihmisyiden valtalaulu huudillaan ja vannovat: Vain kumouksen kautta käy orjuttetun luokan kulku kunniaan!

On takaisin

jo lyönyt sadat kerrat se vihollisen villit palkka-armeijat ja köyhällistön vapauden patsaat ne Venäjällä vielä seisovat.

On antanut

se kansa parhaimpansa jo eestä luokkataistelumme yhteisen ja etelän ja lännen kaukomaille nyt siirtyy sionaus sen voittojen.

Siis, kunniaa!

se viesti veljestunnon nyt köyhällistörintamilla kajahtaa. Te luokkataistelulle pyhitetyt joukot, nyt etuvartiolle tekkää kunniaa!

Emil Lindahl.